

OHJE MONIKIELISEN PERHEEN ALOITUSKESKUSTELUUN

Aloituskeskustelu

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea monipuolisesti vieraskielisten ja monikielisten lasten kielitaidon sekä kieli- ja kulttuuri identiteetin ja itsetunnon kehitystä¹. Monikielisen lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksessa tai esiopetuksessa käydään tarvittaessa lapsen huoltajien ja henkilöstön kanssa aloituskeskustelu. Keskustelun tarkoituksena on helpottaa lapsen aloitusta varhaiskasvatuksessa.

Keskustelussa kerrotaan huoltajille päiväkodin/perhepäivähoidon toiminnasta esim. päivä- ja viikko-ohjelma, vaatetus, päivälepo, ruokailu jne.

Lomake tallennetaan lapsen tietojen liitteeksi Daisy-ohjelmaan (ks. liite).

Apukysymyksiä (liite) voi käyttää lapsen kieliympäristön, kommunikaatiokeinojen ja puheen tuottamisen taitojen kartoittamiseen.

Tulkin käyttö

Tarvittaessa keskusteluissa käytetään tulkkia molemminpuolisen ymmärryksen varmistamiseksi.² Tulkki hankitaan hankintapalvelun voimassa olevan ohjeen mukaisesti (<http://hankintakalenteri.fi/Ostopaikkaluettelo/Ostopaikkaluettelo/126878>).

HUOM! Voimassa oleva tulkkaukspalvelujen hankintasopimus löytyy:

1. hankintakalenteri.fi
2. Valitse: Ostopaikkaluettelo
3. Valitse: Pohjois-Karjalan hankintatoimi
4. Etsi (Ctrl+F) 'tulkkauk'

¹ Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 50: 2018

² Kielilaki (423/2003) 18 § ja ulkomaalaislaki (301/2014) 203 §

Liite 1.

Kysymyksiä lapsen kieliympäristön kartoittamiseen

Kysy:

- Kuinka kauan lapsen vanhemmat ovat asuneet Suomessa? Onko lapsi syntynyt Suomessa?
- Mitä kieliä vanhemmat itse puhuvat? Mitä kieltä lapsi kuulee eniten? Mitä kieltä tai kieliä vanhemmat puhuvat lapsilleen? Mitä kieltä lapsi puhuu vanhemmilleen?
- Ymmärtääkö lapsi äidinkieltä ikäistensä tavoin? Mitä kieltä lapsi ymmärtää parhaiten?
- Minkä ikäisen lapsi on alkanut puhua omaa äidinkieltään? Missä iässä vanhemmat odottavat lapsen sanovan sanoja ja puhuvan lauseita?
- Kuinka laaja lapsen aktiivinen, tuottava sanavarasto on, kun huomioidaan lapsen kaikki kielet?
- Ymmärtävätkö perheen ulkopuoliset samankieliset henkilöt lapsen puhetta?
- Kuinka tärkeänä lapsen perhe ja lähipiiri pitää suomen kielen oppimista? Miksi?
- Millä tavoin vanhemmat ajattelevat lapsen omaksuvan kieltä? onko vanhempien tapana mukauttaa puhettaan lapselle niin, että tämän on helpompi ymmärtää, vai ajattelevatko he lapsen omaksuvan kielen aikuisen puhetta havainnoimalla?

Kysymyksiä lapsen kommunikaatiokeinojen ja puheen tuottamisen taitojen kartoittamiseen

Havainnoi:

- Millaisia sanoja ja fraaseja lapsi tuottaa?
- Osoittaako lapsi haluamansa tai käyttääkö hän muunlaisia eleitä? Millä muulla tavoilla lapsi ilmaisee tarpeitaan ja haluamaansa?
- Ilmaiseeko lapsi kiinnostuksensa tietää esineiden nimityksiä ja sanojen merkityksiä?
- Millaisiin vuorovaikutustilanteisiin ja kielen käyttötilanteisiin lapsi hakeutuu? Vetäytyykö lapsi vuorovaikutustilanteista?

Pohdi:

- Miten lapsen ilmaisuja voi laajentaa?
- Millaisesta sanastosta ja fraaseista lapsi hyötyy erilaisissa vuorovaikutustilanteissa? Mikä on eri tilanteiden keskeistä sanastoa?
- Miten lasta voi tukea pysymään vuorovaikutustilanteessa?
- Miten lasta voi tukea käyttämään puheen ohella muita kommunikaatio menetelmiä, esimerkiksi näyttämistä eleitä ja kuvia?